

นโยบายการนำปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence : AI) มาใช้ในองค์กรของ สนบ.

* นโยบายฯ ฉบับนี้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 23 พฤษภาคม 2569 เป็นต้นไป

สนบ. ตระหนักถึงความสำคัญของเทคโนโลยี AI ในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน การวิเคราะห์ข้อมูล การจัดทำนโยบาย แผนงาน โครงการ และการให้บริการภาครัฐแก่ประชาชนอย่างมีคุณภาพ โปร่งใส รวดเร็ว โดยกำหนดนโยบายการนำ AI มาใช้ในองค์กรให้เป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย มีจริยธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ ปลอดภัย และไม่ก่อให้เกิดผลกระทบเชิงลบต่อประชาชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และองค์กร

ปัญญาประดิษฐ์

“Artificial Intelligence”

ระบบประมวลผลของคอมพิวเตอร์
หุ่นยนต์/เครื่องจักร/อุปกรณ์
อิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ
ที่มีการวิเคราะห์เชิงลึก
คล้ายความฉลาดของมนุษย์
และสามารถก่อให้เกิดผลลัพธ์
ที่เป็นประโยชน์ได้

วัตถุประสงค์

- 1 กำหนดกรอบการกำกับดูแลการใช้ AI ใน สนบ.
- 2 ส่งเสริมการประยุกต์ใช้ AI ให้เกิดประโยชน์ต่อการกิจของ สนบ.
- 3 กำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
- 4 บริหารความเสี่ยงจากการใช้ AI
- 5 คุ้มครองข้อมูล ความเป็นส่วนตัว สิทธิของประชาชน และผลประโยชน์ของทางราชการ
- 6 ใช้งาน AI อย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้ และสอดคล้องกับบรรทัดฐานภาครัฐ

ขอบเขตการบังคับใช้

บังคับใช้กับ

บุคลากร สนบ. ทุกระดับ

ระบบงาน เครื่องมือ แอปพลิเคชัน บริการที่มีการนำ AI มาใช้ทั้งจากการพัฒนาขึ้นเองและจัดหาจากภายนอก

ที่ปรึกษา ผู้รับจ้าง และผู้พัฒนาระบบงาน ผู้ให้บริการภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้าน AI ของ สนบ.

หลักการสำคัญ

ถูกต้องตามกฎหมาย

โปร่งใสและตรวจสอบได้

เจ้าหน้าที่ตรวจสอบ/กลั่นกรอง/ตัดสินใจ

มั่นคงปลอดภัย/ความเป็นส่วนต่อ

เป็นธรรม/ไม่เลือกปฏิบัติ

คุ้มค่า/เป็นประโยชน์สาธารณะ

โครงสร้างการกำกับดูแล AI

คณะกรรมการกำกับดูแลการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI Governance Committee) ประจำ สนบ.

หน้าที่และอำนาจ

- ✓ กำหนดนโยบาย/ทิศทาง/กรอบการกำกับดูแลการใช้ AI ของ สนบ.
- ✓ กำหนดและให้ความเห็นชอบหลักเกณฑ์/มาตรฐาน/แนวปฏิบัติ
- ✓ ให้ความเห็นชอบโครงการ/ระบบ AI
- ✓ กำกับดูแลประเมิน/บริหารความเสี่ยงจากการใช้ AI
- ✓ กำกับ/ติดตาม/ประเมินผลการดำเนินงานของระบบ AI
- ✓ กำกับ/ให้การใช้ AI เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล โปร่งใส ตรวจสอบได้
- ✓ ส่งเสริม/สนับสนุนการบูรณาการข้อมูล
- ✓ ส่งเสริม/พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้าน AI

คณะทำงานด้านการกำกับดูแลปัญญาประดิษฐ์ (AI Operation) และกำหนดกลยุทธ์ในการประยุกต์ใช้ AI (AI Strategy) ประจำ สนบ.

หน้าที่และอำนาจ

- ✓ กำกับดูแลการใช้ AI ตลอดวงจรชีวิต (AI Lifecycle)
- ✓ กำหนดนโยบาย/กลยุทธ์/แผนปฏิบัติการ AI ของ สนบ.
- ✓ บริหารจัดการข้อมูล/กำกับดูแลข้อมูล (Data Governance)
- ✓ กำหนดมาตรการด้านความมั่นคงปลอดภัย/คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล/การบริหารจัดการความเสี่ยง(AI Risk Management)
- ✓ ควบคุม/กำกับกระบวนการพัฒนาโมเดล AI (Model Building)
- ✓ ประเมิน/บริหารจัดการความเสี่ยง/ผลกระทบ (AI Risk Management)
- ✓ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการทำงานร่วมกับ AI
- ✓ ติดตาม/ตรวจสอบ/ประเมินผลการดำเนินงานด้าน AI

หน่วยงานเจ้าของระบบ AI

หน้าที่และอำนาจ

- ✓ จัดทำข้อเสนอ/เหตุผล/ความจำเป็นของการใช้ AI
- ✓ รับผิดชอบต่อความถูกต้องของการใช้งาน AI
- ✓ ทดสอบ/ประเมิน/ควบคุมคุณภาพของระบบ
- ✓ กำหนดเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการกำกับดูแล
- ✓ รายงานเหตุผิดปกติ/ผลกระทบ/ความคลาดเคลื่อน

กลยุทธ์ในการประยุกต์ใช้ AI

- 1 วิเคราะห์ข้อมูล
- 2 เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานภายใน
- 3 สนับสนุนการตัดสินใจของบุคลากร
- 4 ยกระดับการสื่อสารและการให้บริการประชาชน
- 5 พัฒนาศักยภาพบุคลากร

การกำกับดูแลการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับ AI

- ประเมินความเหมาะสม/ความเสี่ยงก่อนใช้
- ตรวจสอบคุณภาพข้อมูล/ความถูกต้อง/ข้อจำกัดของระบบ
- เจ้าหน้าที่ตรวจสอบ/รับผิดชอบผลลัพธ์ก่อนนำไปใช้
- มาตรฐานคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล/ข้อมูลลับ/ข้อมูลสำคัญของทางราชการ
- กำหนดสิทธิการเข้าถึง/ใช้/เก็บรักษา/เปิดเผยข้อมูลอย่างเหมาะสม
- จัดเก็บหลักฐาน/บันทึกเพื่อตรวจสอบภายหลัง
- ติดตามประเมินผลการใช้งาน/มาตรการระงับ/ยุติการใช้งาน

การใช้บริการระบบ AI จากภายนอก

กรณีจัดหา/จ้างพัฒนา/ใช้บริการ AI จากภายนอก

- มาตรฐานความมั่นคงปลอดภัย
- เงื่อนไขการใช้ข้อมูล/สิทธิในข้อมูล/สิทธิในผลลัพธ์
- รับผิดชอบในกรณีเกิดความเสียหาย/ผิดปกติ
- สอดคล้องกับกฎหมาย/ระเบียบ/ข้อกำหนด
- จำกัดการนำข้อมูลสำคัญ/ข้อมูลอ่อนไหว

หน้าที่ของบุคลากร

- ใช้งาน AI ตามวัตถุประสงค์/ขอบเขตที่ได้รับอนุญาต
- ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของผลลัพธ์ก่อนนำไปใช้งาน
- ไม่เปิดเผยข้อมูลลับ/ข้อมูลส่วนบุคคล/ข้อมูลสำคัญของทางราชการ
- ปฏิบัติตามมาตรการด้านความมั่นคงปลอดภัยและแนวปฏิบัติ
- รายงานเหตุผิดปกติ/ความคลาดเคลื่อน/ความเสี่ยง

ข้อห้าม

- ห้ามใช้ในทางที่ขัดต่อกฎหมาย ระเบียบ/จริยธรรม/นโยบายของทางราชการ
- ห้ามใช้แทนการตัดสินใจของมนุษย์โดยสมบูรณ์ในเรื่องที่มีผลกระทบสูง
- ห้ามใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตในงานราชการที่สำคัญ
- ห้ามใช้ AI เพื่อสร้าง/เผยแพร่/ขยายข้อมูลอันเป็นเท็จหรือก่อให้เกิดความเสียหาย
- ห้ามใช้ AI โดยละเลยการตรวจสอบความถูกต้องของผลลัพธ์

การทบทวน

ให้มีการทบทวนประกาศนี้อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง หรือเมื่อมีกฎหมาย นโยบาย เทคโนโลยี หรือความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศการขนส่งและจราจร (ศทก.)
สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนบ.)

OTPHAILAND

OTP CHANNEL

WWW.OTP.GO.TH

แผนปฏิบัติการปัญญาประดิษฐ์ของ สนบ.
พ.ศ. 2569 - 2570

